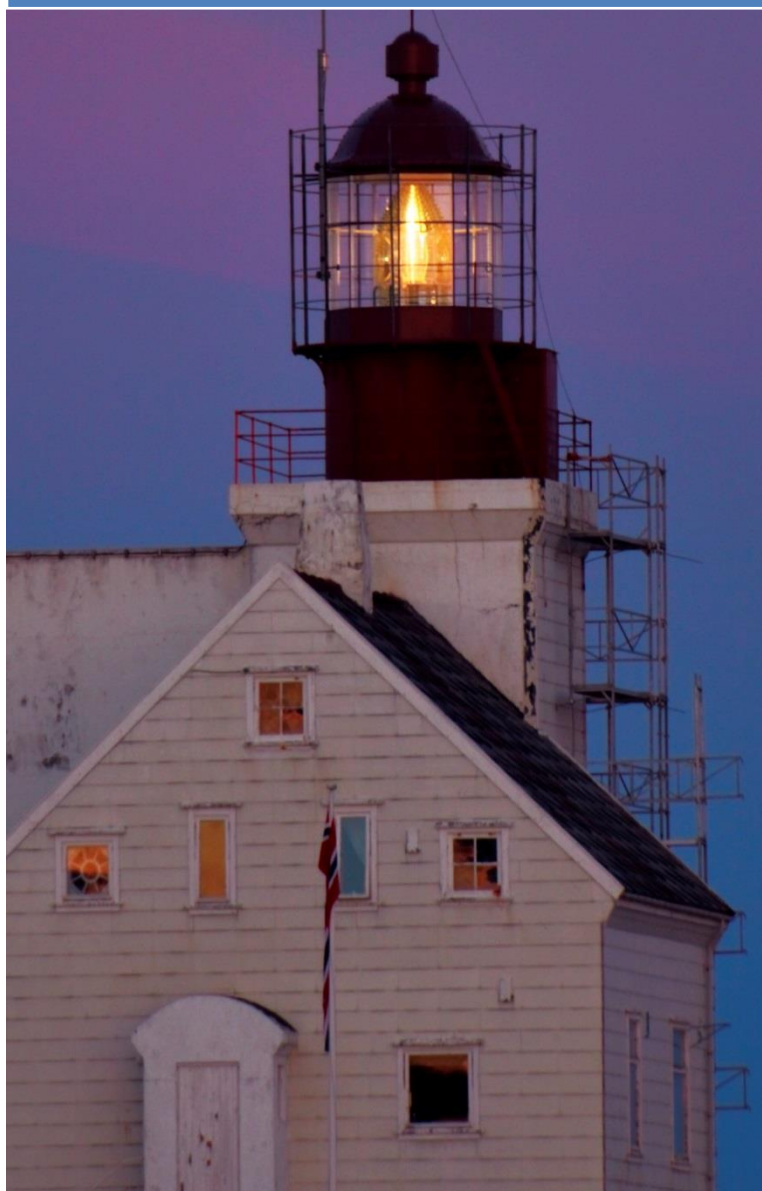

Aktiv hverdag – trygg framtid

2025 - 2028

Kommuneplanens Handlingsplan, Tvedestrand

Handlingsplan 2025-2028, K-
vedtak 24/112, 13.11.2024

Innhold

Forord og kort sammendrag	2
1 Innledning.....	3
1.1 Formålet med Handlingsplanen	3
1.2 Folketalls- og demografiutvikling	3
2 Visjon og målsetting	8
2.1 Aktiv hverdag – trygg framtid.....	8
2.2 Kommunens målsetting	8
3 Strategi, satsingsområder og handlingsregler	9
3.1 Bakgrunnsbilde og utgangspunkt.....	9
3.2 Strategi	11
3.3 Satsingsområder.....	12
3.4 Handlingsregler og finansielle nøkkeltall	13

Forord og kort sammendrag

Tvedestrand er en attraktiv kommune i utvikling som har gjennomført store investeringer de siste årene. Den tidligere vedtatte hovedstrategien «Utviklingsalternativet» (Handlingsplanen for 2016-2020) regnes nå som gjennomført og avsluttet. Kommunen er nå over i en stabiliseringsfase.

«Utviklingsalternativet» har gitt kommunen en betydelig lånegjeld, og det betyr at det er lite rom for investeringer i Økonomiplanen for 2025-2028, med mindre det er snakk om selvfinansierende prosjekter. Kommunen har nå sterkt søkelys på å sikre grunnlaget for en bærekraftig drift av kommunen. Det er i 2024 igangsatt omstilling i flere sektorer i den hensikt å redusere kommunens driftsutgifter. Parallelt jobbes det med utvidet samarbeid mellom kommunene Øst i Agder. Dette arbeidet er krevende samtidig som vi skal gi god nok kvalitet på tjenestene. Det er sannsynlig at den stramme økonomiske situasjonen vil merkes på nivået i det kommunale tjenestetilbudet til innbyggerne.

Kommunedirektøren vil påpeke at kommunens økonomi vil være under sterkt press de nærmeste årene med høy grad av usikkerhet både på inntekts- og utgiftssiden. Det økonomiske handlingsrommet er lite.

Kommunen vil fortsatt prioritere utviklingen av vårt samfunn og åpne for nye muligheter. Dette innebærer en satsing på næringsutvikling, tjenesteutvikling, folketallsøkning og samfunnsoppdrag. Ved å fokusere på disse områdene, sikrer vi at vi ikke mister fremtidens muligheter av syne. Ved å holde fokus på disse prioriteringene, vil vi sikre at kommunen vår fortsetter å vokse og utvikle seg på en måte som er til det beste for alle.

Handlingsplanen skisserer en rekke viktige satsingsområder for handlingsplanperioden. Å gjennomføre disse i tillegg til ordinær drift er krevende, og det betyr at kommunen må være tilbakeholden med å sette i gang ytterligere nye prosjekter.

Jan Magne Stensrud
Kommunedirektør

1 Innledning

1.1 Formålet med Handlingsplanen

I henhold til plan- og bygningslovens § 11-1 skal kommuneplanen ha en handlingsdel som angir hvordan kommuneplanens samfunnsdel og arealdel skal følges opp de fire påfølgende årene. Handlingsplanen skal revideres årlig. Økonomiplan etter § 14-4 i kommuneloven kan inngå i handlingsplanen.

Vedtatt Handlingsplan har status som politiske styringssignaler for kommunedirektørens arbeid med økonomiplan og årsbudsjett.

Handlingsplanen skal ta utgangspunkt i kommuneplanens vedtatte samfunnsdel for 2018-2030, og avklare hvilke hovedstrategier og – satsingsområder som skal gjennomføres i perioden 2025-2028 innenfor forsvarlige økonomiske rammer. Det vil være viktig i den forbindelsen å ha et perspektiv som gir en bærekraftig økonomisk utvikling over en lengere tidshorisont enn fire år, jfr. kommunelovens intensjoner.

Kommunelovens § 14-2, pkt. c, setter krav til at kommunen skal fastsette finansielle måltall som f.eks. størrelsen på netto driftsresultat, disposisjonsfond og gjeldsgrad m.m.

Kommunelovens § 14-1 setter også tydeligere krav til at kommunen skal forvalte økonomien, slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.

1.2 Folketalls- og demografiutvikling

Det kan være mange aktuelle indikatorer på utviklingen i samfunnet Tvedestrand. Her vises folketallsutvikling og aldersfordeling fra SSB.

År 2012	År 2013	År 2014	År 2015	År 2016	År 2017	År 2018	År 2019	År 2020	År 2021	År 2022	År 2023
6 064	6 059	6 048	6 014	6 051	6 086	6 069	6 053	6 067	6 115	6 184	6 323

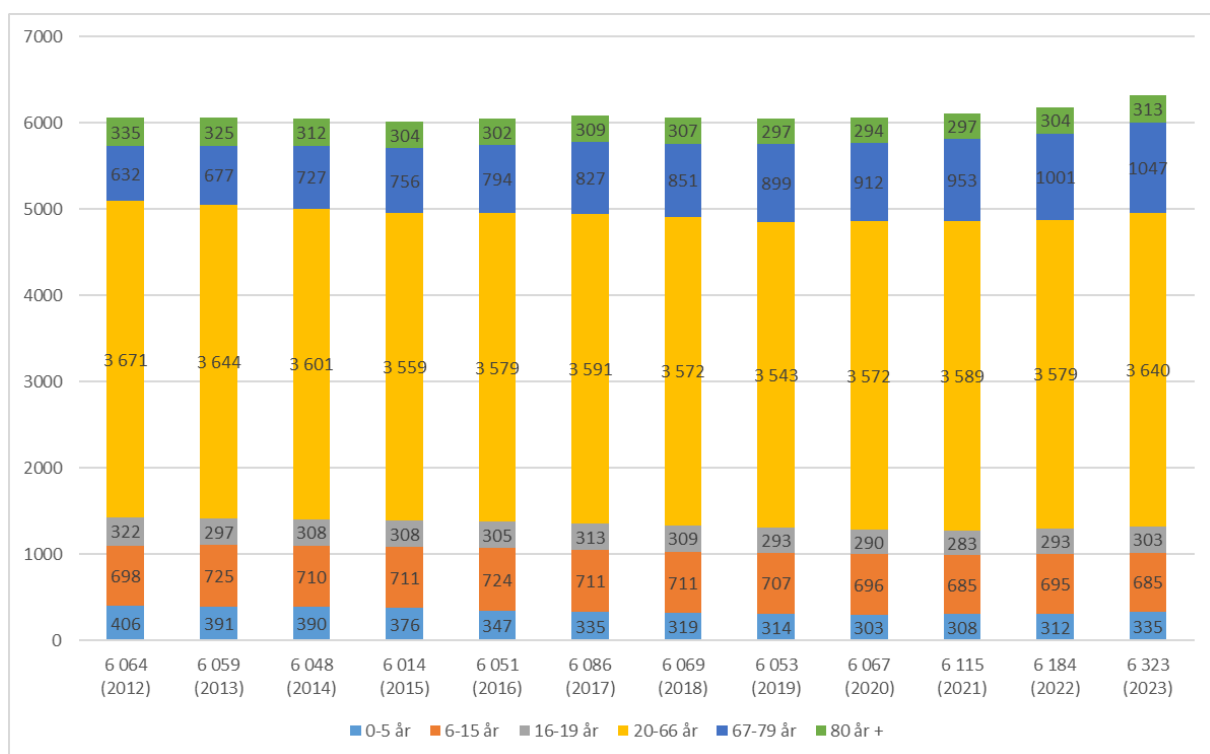
I perioden 2012 til 2023 har det vært økning i folketallet i Tvedestrand. Økningen har vært på 256 personer, eller 4,3 prosent. En ser av tabellen at endringen i folketallet har vært varierende fra ene året til det andre. Siden 2019 har folketallet vært stigende, med 270 personer eller 4,5 prosent vekst. Det er økning på 139 innbyggere fra 2022 til 2023.

Folketallet fordelt på alder ved utgangen av sist år framgår av tabellen nedenfor.

År	0-5 år	6-15 år	16-19 år	20-66 år	67-79 år	80 år +	I alt
2012	406	698	322	3 671	632	335	6 064

År	0-5 år	6-15 år	16-19 år	20-66 år	67-79 år	80 år +	I alt
2013	391	725	297	3 644	677	325	6 059
2014	390	710	308	3 601	727	312	6 048
2015	376	711	308	3 559	756	304	6 014
2016	347	724	305	3 579	794	302	6 051
2017	335	711	313	3 591	827	309	6 086
2018	319	711	309	3 572	851	307	6 069
2019	314	707	293	3 543	899	297	6 053
2020	303	696	290	3 572	912	294	6 067
2021	308	685	283	3 589	953	297	6 115
2022	312	695	293	3 579	1 001	304	6 184
2023	335	685	303	3 640	1 047	313	6 323
Endring i perioden 2012-2023	-17,5 %	-1,9 %	-5,9 %	-0,8 %	65,7 %	-6,6 %	4,3 %

På figuren nedenfor vises de samme tallene i et diagram:

Det er forskjellig utvikling for de ulike aldersgruppene over tid. En ser av diagrammet over at alle aldersgruppene unntatt 67-79 år har sunket i perioden.

Antall barn og unge (aldersgruppen 0-19 år) har blitt gradvis redusert, fra 1 426 i 2012 til 1 323 i 2023. Dette er en nedgang på 7,2 prosent. Nedgangen i aldersgruppen 0-5 år er markant, hele 17,5 prosent.

På motsatt side har en hatt en stor økning i aldersgruppen 67-79 år på hele 65,7 prosent i

perioden (økning på 415 personer).

Fra 2022 til 2023 er det størst økning i aldersgruppen 20-66 år (61 personer) og 67-79 (46 personer) og 0-5 år (23 personer). Alle aldersgruppene unntatt 6-15 har hatt økning i folketallet fra 2022-2023.

En ser at kommunen får en stadig eldre befolkning, mens barn/unge har hatt en reduksjon de siste årene. Den yrkesaktive delen av befolkningen (16-66 år) har hatt en reduksjon på om lag 1,3 prosent.

Dersom en kun tar et blick på de fire siste årene (2020-2023) ser en at det er en ny utvikling med økning for barn/unge (unntatt 6-15 år) samt en liten økning aldersgruppen 20-66 i tillegg til en ganske stor økning aldersgruppen over 67 år.

Alderssammensetningen har betydning for prioritering av kommunale tjenester og ressurser til de ulike sektorene i kommunen i tillegg til at behovene som de ulike/brukerne/innbyggerne har også vil ha stor innvirkning på prioriteringene.

En økning av antall barn i barnehagealder får direkte påvirkning på økte plasser i barnehagene samtidig som en ser økt tjenestebehov både for eldre og andre aldersgrupper.

Ser en framover i tid for alle alderskategorier har SSB gjort følgende framskriving av folketallet for Tvedestrand, oppdaterte tall pr august 2024:

År 2025	År 2030	År 2040	År 2050
6 416	6 669	6 937	7 077

Dette en framskriving basert på det SSB kaller hovedalternativet, dvs. at det er basert på middelsvekst på fruktbarhet, levealder, flytting og innvandring. Eventuell effekt av særskilte regionale/lokale utviklingstrekk som f.eks. en større Morrow-etablering, fanges ikke opp i en slik framskriving.

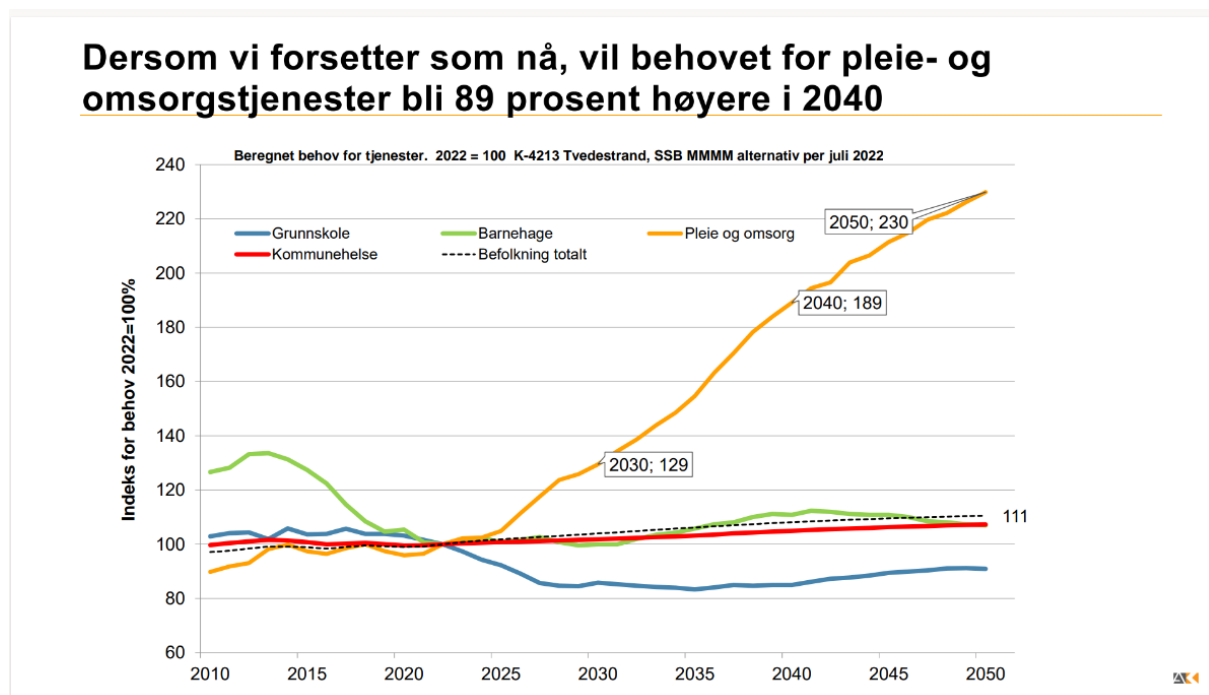
Framskrivning av aldersgrupper:

	2025	2030	2040	2050	Endring 2025-2050
0 år	54	58	59	55	2 %
1-5 år	288	306	316	297	3 %
6-12 år	437	449	461	466	7 %
13-15 år	238	201	201	208	-13 %
16-19 år	306	279	266	267	-13 %
20-44 år	1 803	1 901	1 805	1 717	-5 %
45-66 år	1 900	1 918	2 053	2 084	10 %
67-79 år	1 056	1 065	1 102	1 221	16 %
80-89 år	274	437	542	584	113 %
90 år eller eldre	60	55	132	178	197 %
I alt	6 416	6 669	6 937	7 077	10 %

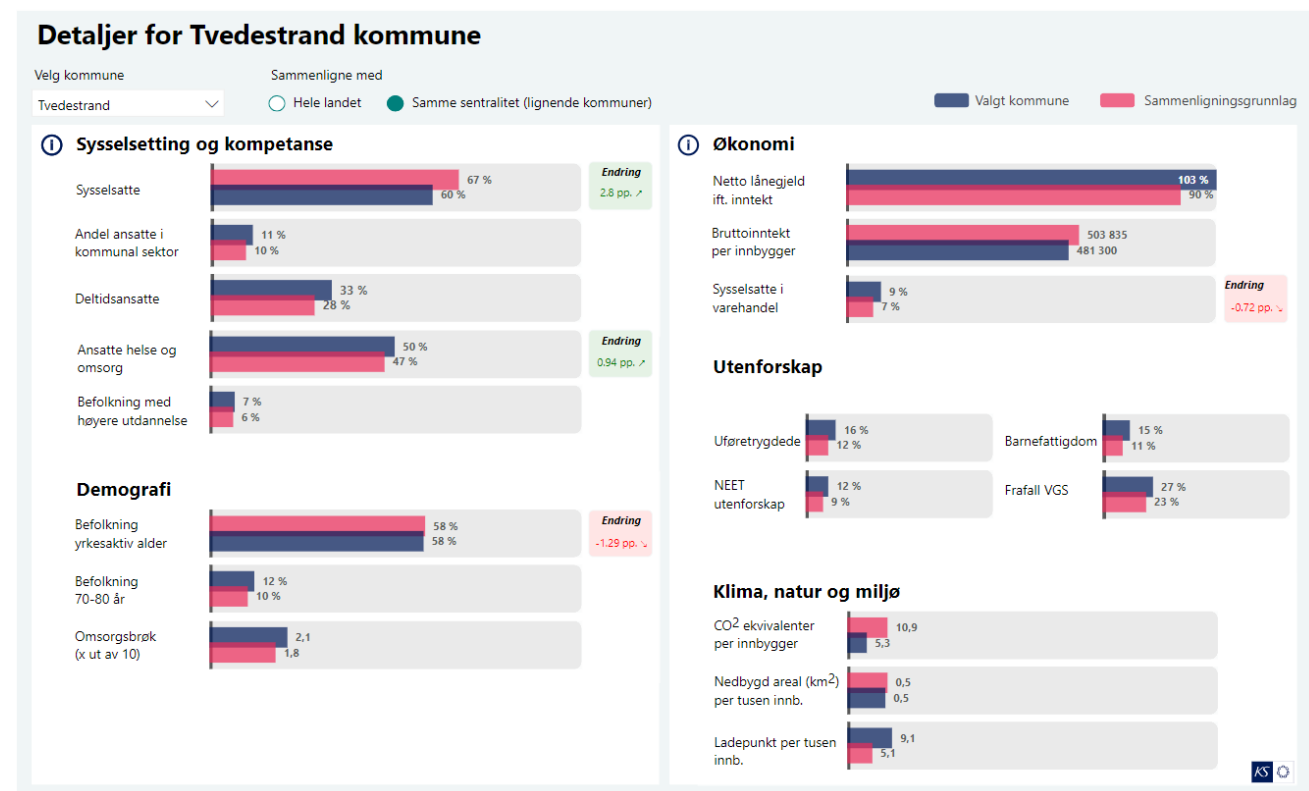
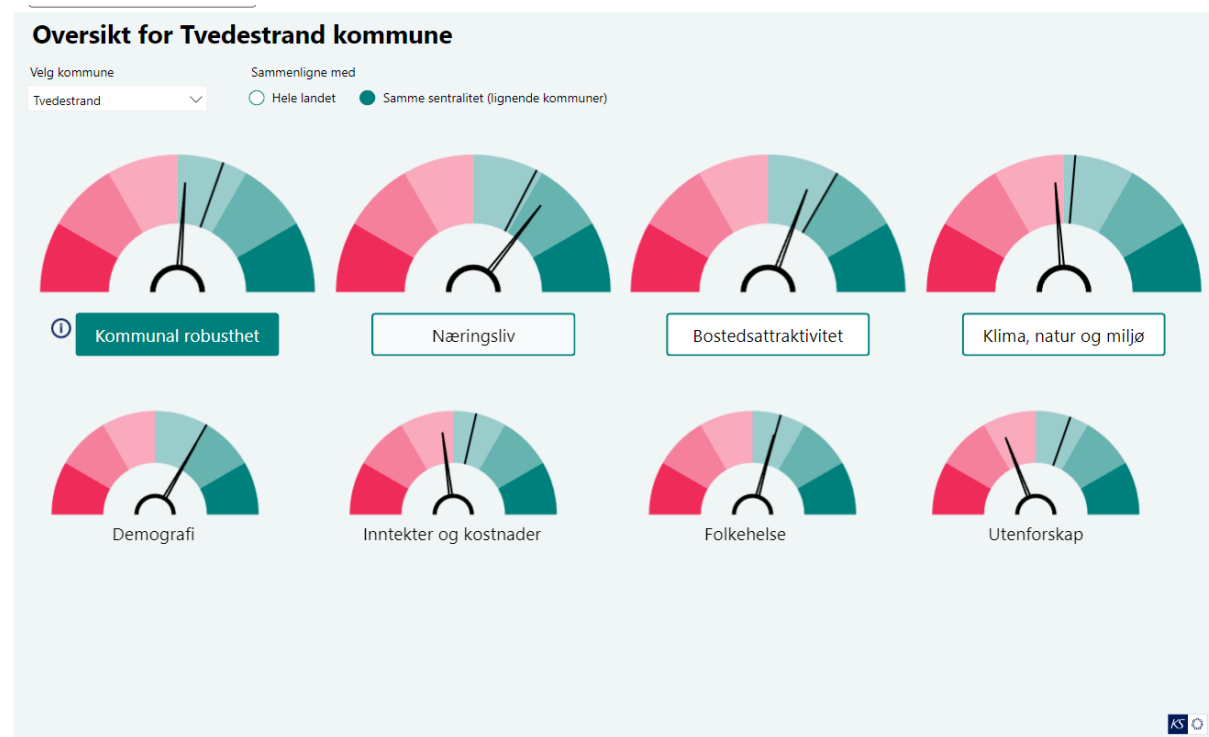
Agenda Kaupang peker i «Norges best styrte kommuner - Kommuneindeksen 2024» på hvordan den aldrende befolkningen stiller store krav til omstilling mellom sektorene i kommunene.

Agenda Kaupang har laget en profil som viser beregnet behov for tjenester fram mot 2050:

I indeksen i figuren nedenfor viser de den store endringen i tjenestebehov for hver av de største sektorene i kommunene fram til i dag og videre fram til 2050 dersom en fortsetter som i dag og setter 2024 som 0-punkt (=100).

Et statusbilde for Tvedestrand rundt en del andre faktorer enn bare folketall er vist nedenfor. Dette er hentet fra KS sitt framtidsverktøy.

2 Visjon og målsetting

Kommunen har siden 2011 hatt visjonen:

2.1 Aktiv hverdag – trygg framtid.

Visjonen har stått i mange år, men er minst like relevant i dag som tidligere. Med de utfordringer som står foran oss som samfunn både lokalt og nasjonalt, ikke minst knyttet til demografisk utvikling, må kommunen både som samfunn og organisasjon i det daglige være aktiv for å legge grunnlag for framtidig bærekraft og opprettholdelse av vårt velferdssamfunn.

Kommunens «mission» eller eksistensberettigelse er å gi **dagens og framtidige** innbyggerne tjenester med god kvalitet gjennom effektiv ressursutnyttelse – og å legge til rette for framtidig vekst, utvikling og bærekraft.

2.2 Kommunens målsetting

I kommuneplanens samfunnsdel har kommunestyret vedtatt følgende målsetting:

- **Være en attraktiv bokommune med Østre Agder/Agder som arbeidsplassregion**
- **Styrket næringsutvikling med økt antall arbeidsplasser**
- **En befolkningsutvikling tilnærmet lik landet**
- **Gode levekår**

I tillegg er det behov for å komplettere med følgende målsetting:

- **Være en kommune hvor både organisasjon og samfunn aktivt arbeider for nødvendig endring slik at en kan sikre nødvendig framtidig bærekraft og opprettholdelse av velferdssamfunnet**

3 Strategi, satsingsområder og handlingsregler

3.1 Bakgrunnsbilde og utgangspunkt

Kommunen har de siste 10-15 årene lagt til grunn et langsiktig arbeid som har hatt fokus på «tidlig innsats» som ledd i strategien bak Innsatstrappa. På tross av innsatsen ser en likevel en økning i behov for kommunale tjenester stort sett innenfor de fleste tjenesteområdene. Det har særlig vært en vekst i etterspørselen etter helse-, omsorgs- og habiliteringstjenester, både for mennesker over og under 67 år, samt sosiale ytelser. Arbeidet med å begrense og redusere utenforskap vil stå sentralt i årene fremover.

Den demografiske utviklingen med en aldrende befolkning vil fortsette å legge et økende press på en rekke tjenester og være en av de største utfordringene for norske kommuner i de kommende årene. Kampen om arbeidskraft vil også bli en stor utfordring. Dette ser en allerede nå tydeligere og tydeligere knyttet til enkelte yrkesgrupper både i vår egen og andre kommuner.

Det at flere innbyggere i enda større grad opplever å «mestre sitt eget liv» og tar ansvar for eget liv så lenge som mulig blir et viktig satsingsområde fremover. Samtidig viser det seg at det å definere hva som «er godt nok» opp mot de tilgjengelige økonomiske rammene og innenfor faglig forsvarlige rammer, stadig blir mer aktualisert. Fremover blir det viktig å øke innbyggernes og brukernes egen «mestringsevne» på en slik måte at livskvaliteten bedres og at de kommunale tjenestene ytes og innrettes på en slik måte at dette blir resultatet. Det videre arbeidet med «Innsatstrappa» blir her viktig og vil være en sentral grunnstein i kommunens tenkning, arbeid og prioriteringer i årene framover.

Økning av innbyggertallet i kommunen er vesentlig for å få en bærekraftig utvikling av samfunnet Tvedestrand kommune i framtida. Fra 1.januar 2025 overtar Tvedestrand Røysland krets fra Risør med rundt 100 nye innbyggere.

Det er knyttet store forventninger til batterifabrikken Morrow i Arendal. Hvis dette lar seg realisere i større målestokk vil det gi muligheter for vekst og utvikling også i Tvedestrand. En full utbygging har et noe lengre tidsperspektiv (8-10 år) og er beheftet med usikkerhet. Et dilemma er hvor mye ressurser kommunen bør legge ned i planlegging og evt. tiltak for å legge til rette for å kunne få effekt av en slik stor mulig etablering. Kommunens store lånegjeld gjør det vanskelig å investere i noe særlig grad. Samarbeid med andre aktører blir vesentlig i denne sammenhengen.

Et annet bakgrunnsbilde som blir tydeligere og tydeligere er behov for lokale klima- og miljøtiltak. Skal landet vårt klare å redusere utslippet av klimagasser som skissert fram til år

2030 er kommunene viktige aktører. Tvedestrand kommune må regne med å ha et større søkelys på aktuelle tiltak i denne sammenhengen.

Det er knyttet stor usikkerhet til når arbeidet med ny E18 gjennom deler av Tvedestrand vil starte. Denne usikkerheten vil kunne påvirke næringsutviklingstakten i vår del av Agder.

Dommen i Eidsivating lagmannsrett 9. oktober 2023 får konsekvenser for kommunens inntekter fra eiendomsskatt i årene frem til 2027. Det endelige utfallet av saken er ikke klart.

Med utgangspunkt i vedtatt økonomiplan for 2024-2027, årsbudsjett for 2024, regnskap for 2023, samt 1 tertialrapport 2024, ser det økonomiske utfordringsbildet for kommunen slik ut i de nærmeste årene:

Frem mot 2030 skal det være et svært lavt investeringsnivå i den hensikt å nedbetale lånegjelden til et nivå på under 600 mill. kroner og samtidig bygge et robust disposisjonsfond.

Det er en klar målsetting å redusere kommunens driftsutgifter og effektivisere driften. Samtidig må kommunen gjøre den krevende balansegangen ved at en fortsatt skal gi god nok kvalitet på tjenestene og ha et godt omdømme. Utvikling av ansattes kompetanse for å møte fremtidens utfordringer er også viktig i denne sammenhengen. Administrasjonen har iverksatt en omfattende omorganisering for å redusere driftsutgiftene. Det er, inntil videre, også innført ansettelsesstopp og innkjøpsstopp. Flere ikke-lovpålagte tjenester vil bli foreslått redusert eller avviklet.

Regnskapsresultatet for 2023 endte med et negativt resultat som forverret fondssituasjonen. Ved inngangen til 2025 har Tvedestrand kommune ingen disponible midler på disposisjonsfondet.

Kommuneproposisjonen for 2025 skisserer en vekst i frie inntekter for kommunene på 5 mrd. kroner. 2,5 mrd. kroner er knyttet til økte demografi- og pensjonskostnader. Det presiseres at disse anslagene er usikre og at de vil bli oppdatert frem til statsbudsjettet budsjettet legges frem. Veksten i frie inntekter vil gi sektoren et handlingsrom utover demografi- og pensjonskostnader på 2,5 mrd. kroner. Av veksten for kommunene er 250 mill. kroner begrunnet med bemanning i barnehager, mens 1,6 mrd. kroner er knyttet til omleggingen av inntektssystemet for kommunene.

Regjeringen legger fram et forslag til nytt inntektssystem for kommunene, med virkning fra 2025. Forslaget er omtalt i del II av kommuneproposisjonen. Ett av elementene er økt inntektsutjevning slik at alle kommuner får minst 95 prosent av gjennomsnittlig skatteinntekt. Det forslås også endringer i ordningen for ressurskrevende tjenester.

Flere brukerrettede tjenester er under stadig større press og kommunene opplever en stadig mindre forutsigbar virkelighet. Krigen i Europa, spesielt i Ukraina, og konfliktene i Midtøsten har flere økonomiske konsekvenser for norske kommuner.

Konfliktene har ført til høyere priser på energi, spesielt gass og olje, som påvirker kostnadene for oppvarming og transport.

Redusert tilgang til råvarer fra konfliktområdene har ført til økte matvarepriser. Generelt høyere priser på varer og tjenester bidrar til økt inflasjon, noe som kan påvirke kommunenes budsjetter og økonomiske planlegging.

Økonomisk usikkerhet kan føre til redusert forbruker- og bedriftstillit, som igjen kan påvirke lokale økonomier negativt. Økt fokus på forsvar og sikkerhet kan føre til økte offentlige utgifter, som kan påvirke kommunale budsjetter. Disse faktorene kan gjøre det utfordrende for norske kommuner å opprettholde økonomisk stabilitet og planlegge for fremtiden.

Vi vil jobbe systematisk for å sørge for at ressursene brukes effektivt ved å identifisere og eliminere ineffektive prosesser. Dette kan innebære å digitalisere tjenester, forbedre innkjøpsprosesser, og optimalisere drift og vedlikehold. Dette kan bety at antall årsverk reduseres med 2-3 prosent.

Vi vil samtidig utforske muligheter for å øke inntektene, for eksempel gjennom eiendomsskatt, avgifter, og gebyrer, samt ved å tiltrekke seg nye bedrifter og investeringer til kommunen.

Med kommunens store lånegjeld er økonomien ekstra eksponert. Dette vil merkes framover hvis ikke rentenivået beveger seg nedover. Kommunens reserver er nå tilnærmet lik null. Dersom ikke økonomien kommer i balanse er veien til Robek-registrering relativt kort.

3.2 Strategi

Strategi defineres her som de overordnede veivalgene og organisasjonens langsiktige kurs. Dette kan komprimeres til følgende strategier i handlingsperioden:

- Kommunen skal jobbe aktivt med å redusere driftsutgiftene slik at økonomien kommer i balanse. For å skape et handlingsrom og redusere usikkerheten må disposisjonsfondet bygges opp igjen.
- Innsatstrappa legges til grunn som en hovedsatsing for omstilling av både organisasjon og samfunnet Tvedestrand. Dette betyr hovedfokus på tiltak som understøtter denne satsingen.
- Kommunen skal posisjonere seg for å være en attraktiv kommune for næringsutvikling og bosetting.

3.3 Satsingsområder

Satsingsområdene er konkrete og sentrale oppgaver som skal gjøres i handlingsplanperioden. De er basert på gjeldende handlingsplan og prioritering gjort i kommunestyresak 23/71.

Satsingsområder 2025-2028		År (igangsettelse) og kommentarer
Investeringsrelaterte satsinger		
Legge til grunn svært strenge vurderinger for investeringer etter 2024.		Kontinuerlig arbeid, må vurderes/avklares i økonomiplan
Satsinger som innebærer nye prosjekter/større prosesser eller utredninger		
Utvikling av lokal strategi for å kunne få best mulig bosettings- og næringsutviklingseffekt av en batterifabrikketablering i Arendal. Evt. boligutbyggings-prosjekter må i hovedsak skje via private aktører, evt. gjennom utbyggingsavtaler. Det skal også vurderes om Tvedestrand Vekst og/eller Tvedestrand kommunale boligstiftelse kan være aktuelle verktøy i denne sammenhengen.		Oppstart høst 2023 etter at det er mer avklart hva som kan/bør gjøres i felleskap i Østre Agder (utredning pågår)
Utvikle en ny lokal strategi for klima og miljø med konkretisering av viktigste tiltak. Ikke minst blir det viktig å fokusere på hvordan kommunens transportbehov kan løses mer klimavennlig.		2026
Arbeidet med planlegging for utvikling av havneområdet i byen skjer i samarbeid med Tvedestrand Vekst AS og er i gang		2024/2025
Det må gjøres en gjennomgang av kommunens bryggeanlegg rundt om i kommunen for å sikre forsvarlighet og funksjon.		2024/2025
Satsinger som er knyttet til løpende drift		
Salg av næringsområder ved A 67 og Tvedestrand næringspark og fortsette å ha et sterkt fokus på næringsutvikling, herunder gjennomføre de tiltakene som er nedfelt i strategisk næringsplan for kommunen.		Kontinuerlig arbeid
Videre arbeid med en helhetlig innsatstrapp for bærekraftige helse- og omsorgstjenester legges til grunn som arbeidsmetodikk for hele den kommunale organisasjonen. Det innebærer blant annet å skape et felles språk og se felles utfordringer, både i kommunen som samfunn og som organisasjon. Dette innebærer også videre samarbeid med Østre Agderkommunene via regionrådet. I dette arbeidet inkorporeres også videre arbeid med «Leve hele livet» og helse- og sosialplanlegging inkl. bruk av velferdsteknologi.		Det arbeides allerede med dette, er i kontinuerlig arbeid i perioden som må gis prioritet.

Tverrsektoriell tilnærming – følge opp prosjektene BTI/BTS. Målet med dette er å bli bedre på å identifisere utsatte barn tidlig, samt sette inn riktige og koordinerte tjenester til rett tid for å forebygge utenforskap blant barn og unge.	I hele perioden – men må sees i sammenheng med øvrige oppgaver
Fokus på heltidskultur	Kontinuerlig prosess – oppfølging pga. endret lovverk
Intensivere arbeidet med internkontrollen	Må defineres og konkretiseres
Fokus på oppdaterte seriøsitetsbestemmelser knyttet til innkjøp av varer og tjenester i Tvedestrand kommunes regi.	Må defineres nærmere

Det er viktig at en har et realistisk forhold til hvor mye som er mulig å gjennomføre i handlingsplanperioden. En ser stadig at ordinær drift tar mye mer tid enn en skulle tro, og at uforutsette hendelser krever mye ressurser. Både politisk og administrativt er det viktig å være svært «edruelige» med tanke på å sette i gang ytterligere nye prosjekter og planer før en har gjennomført det som allerede er vedtatt. Ved revidering av handlingsplanen må også satsingsområdene vurderes om de understøtter strategiene.

3.4 Handlingsregler og finansielle nøkkeltall

Ifølge den nye kommunelovens § 14-2, punkt c, skal kommunestyret fastsette finansielle måltall for kommunens økonomi, og som det skal styres etter. Loven inneholder ikke noen klare føringer til hvilke måltall som kan være aktuelle og hvilke nivå de skal ligge på. Dette definerer kommunestyret med utgangspunkt i kommunelovens § 14-1 som setter tydeligere krav til at kommunen skal forvalte økonomien, slik at den økonomiske handleevnen blir ivarettatt over tid.

I vedtatt handlingsplan, økonomiplan og budsjett er følgende finansielle nøkkeltall på kronenivå (ikke prosent) lagt til grunn:

- Netto driftsresultat korrigert for bruk og avsetning til budne driftsfond
- Disposisjonsfond pr. 31.12.
- Netto lånegjeld (investeringslån) pr. 31.12.
- Netto finansutgifter

Følgende gradering av ovennevnte finansielle nøkkeltall er vedtatt:

Finansielle måltall	Lite handlingsrom	Moderat handlingsrom	Større handlingsrom
Netto driftsresultat korrigert for budne driftsfond	< 2 mill. kr	2 - 8 mill. kr	> 8 mill. kr
Disposisjonsfond	< 10 mill. kr	10-25 mill. kr	> 25 mill. kr

Finansielle måltall	Lite handlingsrom	Moderat handlingsrom	Større handlingsrom
Netto lånegjeld	> 600 mill. kr	450-600 mill. kr	< 450mill. kr
Netto finansutgifter	> 35 mill. kr	25-35 mill. kr	< 25 mill. kr

I handlingsplan 2024-2027 ble det lagt til grunn en målsetting at de finansielle nøkkeltallene skulle ligge slik i slutten av planperioden:

- Netto driftsresultat korrigert for bundne fond i «gul sone».
- Disposisjonsfond i «gul sone».
- Netto lånegjeld i «rød sone», som senest innen 2030 skal ligge i «gul sone».
- Netto finansutgifter i «rød sone», som senest innen 2030 skal ligge i «gul sone».

Med utgangspunkt i sist vedtatt budsjett og økonomiplan (2024-2027), samt årsberetning 2023, vises det følgende resultat på finansielle nøkkeltall:

Tekst - Alle tall i mill. kroner	R-2020	R-2021	R-2022	B-2023	R-2023	B-2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Netto driftsresultat korrigert for bundne fond	3,4	0,75	1,6	0	-11,7	-9,775	1,427	0,104	0,508
Disposisjonsfond	17,4	18,1	19,7	17,34	8,1	10,52	11,95	12,05	12,56
Lånegjeld (investeringslån)	597,4	654,2	768	799,9	800,2	806,4	809,1	783,1	759,3
Netto finansutgifter	27,6	32,5	32,7	39,3	39,5	53,7	55,7	60,6	61,3

Etter regnskap for 2023 landet alle indikatorene på rød sone.

Ett av måltallene, disposisjonsfond, ble budsjettert i gul sone i hele perioden i budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027. I og med regnskapsresultatet for 2023 landet på merforbruk og bruk av disposisjonsfond på 12,2 mill. kroner, vil disposisjonsfondet komme på rødt nivå hele perioden.

Det tre andre måltallene ligger på rødt i hele økonomiplanperioden. Lånegjeld fra investeringslån og netto driftsresultat er svakt stigende i positiv retning i perioden. Netto finansutgifter forverrer seg utover i perioden, noe som henger sammen med store låneopptak og lavere utbytte fra Å energi.

Netto finansutgifter og lånegjeld for investeringslån skulle etter planen komme i gul sone senest innen 2030. Allerede nå ser en at dette ikke er mulig å oppnå. Nye investeringer f.eks. Holt barnehage og flere VA-investeringer har kommet til etter disse langsiktige målene ble satt. Det øker lånegjeldsutviklingen. Middelet kunne vært å øke avdragene utover i perioden mer enn det som minimumsavdragene tilsier. Da må en finne rom for det i økonomiplanen.

I og med usikkert resultat for 2024 og ellers usikre forhold rundt rammebetingelsene, kan det bli utfordrende å nå målene i perioden.

Langsiktig målsetting er at alle nøkkeltallene ligger i «gul sone» senest fra 2030. Dette innebærer et svært lavt investeringsnivå i perioden fra 2025-2030, bortsett fra investeringer innenfor VA eller andre selvfinansierende områder/prosjekter. Det må imidlertid forventes en økning i VA-investeringer innenfor selvkost de nærmeste 5-10 årene, med utgangspunkt i rehabilitering av eksisterende ledningsnett og anlegg, samt nye nett og anlegg til nye utbyggingsområder og forventet vekst i kommunens innbyggertall som følge av utviklingsalternativet.

Det er ellers stor usikkerhet knyttet til målsettingene rundt de finansielle nøkkeltallene og det forutsettes en svært stram økonomisk styring med særlig vekt på effektivisering og nedstyring av kommunens driftsutgifter.